Short Communication

The Prevalence of Intestinal Parasitic Infections among the Mentally Retarded Patients in Lamook Rehabilitation Center of Qaemshahr, Mazandaran Province, 2015

Eissa Soleymani[1], Lotfollah Davoodi[2*], Davood Azami[3]

1. Msc of Parasitology, Educational and Treatmental Center in Qaemshahr, Research Committee, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran
2. Antimicrobial Resistance Research Center, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran
3. Department of Parasitology and Mycology, School of Medicine, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran

Corresponding Author: Lotfollah Davoodi, Antimicrobial Resistance Research Center, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran

Email: Lotfdavoodi@yahoo.com

Received: 22 January 2016
Revised: 7 April 2016
Accepted: 8 May 2016

ABSTRACT

Background & Objectives: Intestinal parasites are of the most important infections and health problems throughout the world, especially in the developing countries. The mentally retarded are at high risk for this type of parasitic infections. Thus, this study aimed to investigate the prevalence of intestinal parasites in the mentally retarded patients.

Materials & Methods: This cross-sectional, descriptive study was performed on feces samples of 97 mentally retarded patients staying in Lamook rehabilitation center in Qaemshahr, Iran, 2015. The samples were tested through the direct smear method and simple-flotation by saturated solution of sodium chloride (or the Willis method).

Results: All the patients were male and with mean age of 35 years. Our results indicated that five (5.15%) of the participants were infected by intestinal parasites. Trichuris trichiura in one, Entamoeba coli in two (nonpathogenic protozoa), and Blastocystis hominis (nonpathogenic) in two cases were observed.

Conclusion: The pervalance rate of intestinal parasitic infections in this center was relatively low, indicating the statisfactory health status and proper supervision of the authorities of this center in this regard. Given the dangers posed by intestinal parasitic infections to mentally retarded patients, prevention and management of these infections is underscored.

Keywords: Mentally retarded, Infection, Trichuris trichiura

▶ **Citation**: Soleymani E, Davoodi L, Azami D. The Prevalence of Intestinal Parasitic Infections among the Mentally Retarded Patients in Lamook Rehabilitation Center of Qaemshahr, Mazandaran Province, 2015. Tabari J Prev Med. Spring 2016; 2(1):1-5.

[Downloaded from tbsrj.mazums.ac.ir on 2026-11-07]

مقاله گزارش کوتاه

شیوع انگل های روده ای در معلولین ذهنی مرکز توانبخشی معلولین ذهنی لموک قائم‌شهر در استان مازندران در سال ۱۳۹۳

عیسی سلیمانی[۱]، لطف اله داودی[۲*]، داود اعظمی[۳]

چکیده

سابقه و هدف: آلودگی به انگل های روده‌ای از مهمترین بیماری‌های عفونی و از مشکلات بهداشتی تمام جوامع به‌ویژه در کشورهای در حال توسعه می‌باشد. معلولین ذهنی یکی از گروه‌های در معرض خطر برای آلودگی با این عفونت‌ها می‌باشند. به همین دلیل این مطالعه به‌منظور تعیین شیوع انگل های روده‌ای در معلولین ذهنی مرکز لموک قائم‌شهر در استان مازندران صورت گرفت.

مواد و روش‌ها: این مطالعه به‌صورت توصیفی-مقطعی بر روی نمونه مدفوع ۹۷ نفر از افراد حاضر در مرکز نگهداری از معلولین ذهنی لموک قائم‌شهر در سال ۱۳۹۳ انجام شد. نمونه‌های مدفوع پس از جمع‌آوری با دو روش لام مستقیم و شناورسازی با آب نمک اشباع (فلوتاسیون یا ویلیس) مورد بررسی قرار گرفتند.

یافته‌ها: نتایج این مطالعه نشان داد که از مجموع نمونه های به‌دست آمده از معلولین ذهنی این مرکز که همگی آن‌ها از مردان با میانگین سنی ۳۵ سال بودند، ۵ نفر (۵/۱۵ درصد) به انواع انگل‌های روده‌ای آلودگی داشتند؛ به‌طوری که یک نفر به کرم تریکوریس تریکوریا (*Trichuris trichiura*)، دو نفر به تک‌یاخته غیربیماری‌زای بلاستوسیستیس هومینیس (*Blastocystis hominis*) و دو نفر به تک‌یاخته غیربیماری زای انتاموبا کلی (*Entamoeba coli*) آلوده بودند.

نتیجه‌گیری: به‌علت اهمیت بیماری‌های انگلی در افراد ناتوان ذهنی، کنترل و پیشگیری از این عفونت‌ها تأکید می‌شود. با توجه به نتایج به‌دست آمده از این مطالعه، آلودگی در این مرکز نسبتاً پایین بوده که نشان از وضعیت مطلوب بهداشتی این افراد از لحاظ عفونت های انگلی روده‌ای و نظارت مناسب مسئولین در این خصوص می باشد.

واژه‌های کلیدی: تریکوریس تریکوریا، عفونت، معلولین ذهنی

۱. کارشناس ارشد انگل شناسی، مرکز آموزشی درمانی رازی قائم شهر، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران
۲. استادیار بیماری های عفونی و گرمسیری، مرکز تحقیقات مقاومت میکروبی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران
۳. کارشناسی ارشد انگل شناسی، گروه انگل شناسی و قارچ‌شناسی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران

نویسنده مسئول: لطف اله داودی، استادیار، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران

پست الکترونیک:
Lotfdavoodi@yahoo.com

دریافت: ۱۳۹۴/۱۱/۳
اصلاحیه: ۱۳۹۵/۱/۱۹
ویراستاری: ۱۳۹۵/۲/۲۰

◀ **استناد:** سلیمانی، عیسی؛ داودی، لطف اله؛ اعظمی، داود. شیوع انگل های روده‌ای در معلولین ذهنی مرکز توانبخشی معلولین ذهنی لموک قائم‌شهر در استان مازندران در سال ۱۳۹۳. مجله طب پیشگیری طبری، بهار ۱۳۹۵؛۲(۱):۵-۱.

[Downloaded from tbsrj.mazums.ac.ir on 2026-11-07]

مقدمه

یکی از معیارهای سلامتی و بهداشت هر جامعه، وضعیت ابتلا به عفونت‌های انگلی به‌خصوص انگل‌های روده‌ای می‌باشد (۱،۲). طبق گزارشات موجود، حدود دو سوم جمعیت جهان به نوعی از انگل‌های روده ای مبتلا هستند که ژیاردیا (*Giardia*) و آسکاریس (*Ascaris*) دارای بیشترین آلودگی می‌باشند (۲،۳). عفونت‌های انگلی به‌ویژه در بچه‌ها میتواند باعث ایجادکاهش یادگیری، سوءتغذیه، کم‌خونی و عدم رشد جسمانی گردد (۲). بر اساس آمار سال ۱۹۹۵ سازمان جهانی بهداشت، تک‌یاخته انتاموبا هیستولیتیکا (*Entamoeba histolytica*) صد هزار مرگ و میر به همراه داشته است (۴). انگل‌های کرمی نیز می توانند عوارض خطرناکی ایجاد کنند؛ به‌عنوان مثال مواردی از انسداد روده، تورم کبد، کله سیستیت، فلج ایلئوم، عوارض ریوی و کلیوی ناشی از استرونژیلوئیدیازیس و آبسه خارج روده‌ای ناشی از اکسیوریازیس گزارش شده است (۵). در شمال ایران به‌دلیل موقعیت جغرافیایی، خصوصیات زیستی و فرهنگی مردم، آب و هوا، رطوبت و تراکم جمعیت شرایط مناسبی برای انتقال و انتشار انگل‌های روده‌ای وجود دارد (۲،۶). شهرستان قائم شهر با توجه به واقع بودن در شمال ایران و موقعیت جغرافیایی اش و وجود رطوبت بالا، بستر مناسبی برای فعالیت انگل های روده ای می‌باشد. آلودگی انگلی در اماکنی مثل مهدکودک‌ها، سربازخانه‌ها، خوابگاه‌ها و مراکز توان‌بخشی به‌طور چشمگیری افزایش می یابد که البته مراکز توان‌بخشی دارای شرایط خاصی می‌باشند؛ چون افراد تحت پوشش این مراکز علاوه بر حضور مداوم کنار هم، سلامت جسم و روان پایین‌تری دارند و مسائل بهداشتی نیز در آن‌ها به‌طور کامل رعایت نمی‌شود (۲،۷).

به‌دلیل دشواری در نمونه‌گیری از معلولان ذهنی و بیماران روانی خاص، مطالعات چندانی بر روی این دسته از افراد صورت نگرفته است (۸،۹). با توجه به اهمیت عفونت‌های انگلی روده‌ای در افراد ناتوان ذهنی، هدف از انجام مطالعه حاضر بررسی انگل های روده ای در مرکز معلولین ذهنی لموک شهرستان قائم شهر در سال ۱۳۹۳ بود که با گزارش آن، گامی جهت ارتقای سلامت و کیفیت زندگی این افراد برداشته شود.

مواد و روش ها

این پژوهش به‌صورت توصیفی-مقطعی بر روی کلیه افراد تحت پوشش مرکز نگهداری معلولین لموک قائم‌شهر در سال ۱۳۹۳ انجام شد. در این مرکز ۱۰۷ نفر در ۵ اتاق و تحت نظارت هر روزه پزشک و پرستار نگهداری می شدند. ۱۰ نفر نیز به‌علت ندادن نمونه از مطالعه حذف شدند. نمونه‌های مدفوع از افراد تحت پوشش این مرکز گرفته و به آزمایشگاه منتقل شدند. در بررسی‌های آزمایشگاهی ابتدا نمونه‌ها با استفاده از روش لام مستقیم و با کمک لوگل و سرم فیزیولوژی مورد بررسی قرار گرفتند. همچنین از روش شناورسازی با محلول آب نمک اشباع (فلوتاسیون یا ویلیس) نیز استفاده گردید. تمامی نمونه‌ها با کمک این دو روش مورد آزمایش قرار گرفته و نتایج حاصله ثبت شد.

نتایج

از مجموع نمونه های بررسی‌شده از افراد تحت پوشش این مرکز که همگی آن‌ها از مردان با میانگین سنی ۳۵ سال بودند، ۵ نمونه (۵/۱۵ درصد) به انواع انگل‌های بیماری‌زا و غیربیماری‌زای روده ای آلودگی داشتند؛ به‌طوری که یک نفر به کرم تریکوریس تریکوریا یا کرم شلاقی (*Trichuris trichiura*) دو نفر به تک‌یاخته غیربیماری‌زای بلاستوسیستیس هومینیس (*Blastocystis hominis*) و دو نفر به تک‌یاخته غیربیماری‌زای انتاموبا کلی (*Entamoeba coli*) آلوده بودند. در واقع می توان نتیجه گرفت که در مجموع، یک مورد آلودگی انگلی در گروه مورد مطالعه دیده شده (آلودگی به تریکوریس تریکوریا) که در این گروه از افراد با توجه به وضع جسمانی آنان چنین درصد آلودگی بسیار پایین است (جدول ۱).

مطالعات صورت گرفته در ایران حاکی از این است که

[Downloaded from tbsrj.mazums.ac.ir on 2026-11-07]

جدول ۱: فراوانی آلودگی به انگل های روده ای

نتیجه آزمایش	تعداد	درصد
مجموع آلودگی	۵	۵/۱۵
مجموع افراد آلوده به انگل های بیماری‌زا	۱	۱/۰۳
مجموع افراد آلوده به انگل های غیربیماری‌زا	۴	۴/۱۲
تریکوریس تریکوریا	۱	۱/۳
انتاموباکلی	۲	۲/۰۶
باستوسیستیس هومینیس	۲	۲/۰۶
مجموع افراد غیرآلوده	۹۲	۹۴/۸۵

وجود شرایط خاص ذهنی، رفتاری، جسمی، انواعی از ناتوانی و استعمال داروهای مختلف، سبب گردیده تا این افراد در معرض ابتلا به انگل‌های روده‌ای باشند (۱۰).

عدم تشخیص و درمان به موقع عفونت‌ها در معلولین ذهنی با پیامدهای ناگواری همراه است (۱۱). حضرتی تپه و همکاران در سال ۱۳۸۸، فراوانی انگل‌های روده‌ای را بر روی ۲۲۵ نفر از بیماران عقب افتاده ذهنی شهرستان ارومیه مورد بررسی قرار دادند که میزان آلودگی ۲۰/۴ درصد مشاهده گردید (۱۲). شریف و همکاران در سال ۱۳۸۹، طی مطالعه‌ای روی ۳۶۲ نفر ناتوان ذهنی در مازندران فراوانی انگلی را ۲۶/۲ درصد (۹۵ نفر) گزارش دادند (۷). در مطالعه‌ای دیگر توسط مهیار و همکاران در سال ۱۳۷۷ که روی ۲۵۸ نفر از افراد عقب افتاده‌های ذهنی مدارس استثنایی قزوین انجام گرفت، میزان آلودگی ۵۶/۶ درصد مشاهده شد (۱۰). در سال ۱۳۸۵ در مرکز نگهداری افراد عقب‌مانده ذهنی گلابچی کاشان، شیوع انگل‌های روده‌ای ۲۸/۸ درصد گزارش شده است (۸). در سال ۱۳۷۶ بافقی و همکاران طی مطالعه‌ای در مراکز توان‌بخشی تهران نشان دادند که ۳۳/۳ درصد از معلولین، به انگل‌های روده‌ای مبتلا بودند (۱۳). با مقایسه دیگر مطالعات انجام‌شده در ایران، می‌توان گفت که آلودگی در این مرکز نسبتاً پایین بوده که نشان از وضعیت مطلوب بهداشتی از لحاظ عفونت‌های انگلی روده‌ای و نظارت مناسب مسئولین مربوط در این خصوص می باشد. همچنین پیشنهاد می‌گردد جهت بررسی انگل های روده ای از روش مناسب فرمالین اتر که حساسیت بالاتری دارد، استفاده شود. در مجموع به سبب اهمیت بیماری‌های انگلی در افراد معلول ذهنی، کنترل و پیشگیری از این عفونت‌ها تأکید می شود.

تشکر و قدردانی

نویسندگان مقاله مراتب تشکر و سپاسگزاری خود را از زحمات مسئولین و کارکنان مرکز ناتوانان ذهنی لموک شهرستان قائم شهر، به‌خصوص آقای دکتر جمشید احمدپور، همچنین همکاران محترم آزمایشگاه بیمارستان رازی قائم‌شهر اعلام می دارند. این تحقیق با حمایت مالی کمیته تحقیقات دانشجویی با کد طرح ۱۹۱، دانشگاه علوم پزشکی مازندران انجام شد.

حمایت مالی

این تحقیق با حمایت مالی کمیته تحقیقات دانشجویی با کد طرح ۱۹۱ دانشگاه علوم پزشکی مازندران انجام شد.

ملاحظات اخلاقی

پژوهش حاضر با رعایت کامل اصول اخلاقی صورت گرفته است.

تضاد منافع

این مطالعه فاقد تضاد منافع می باشد.

References

1. Ahmad-Rajabi R, Varzandeh F, Arab M, Abbaszadeh A. Prevalence of intestinal parasite infections in the day care centers of Bam. J Rafsanjan Univ Med Sci 2003; 2(2):102-11 (Persian).
2. Soosaraie M, Pagheh A, Gholami S. Prevalence of intestinal parasitic infections in rehabilitation centers in Golestan

[Downloaded from tbsrj.mazums.ac.ir on 2026-11-07]

province, Iran. Med Lab J 2014; 8(1):42-7 (persian).
3. Celiksoz A, Guler N, Guler G, Oztop AY, Degerli S. Prevalence of intestinal parasites in three socioeconomically-different regions of Sivas, Turkey. J Health Popul Nutr 2005; 23(2):184-91.
4. Azizi F, Hatami H, Janqhorbani M. Epidemiology and control of common disease in Iran. Tehran: Eshtiagh Publications; 2000. P. 19 (Persian).
5. Arfaa F. Medical helminthology. Tehran: Dibaj Press; 2010. P.174-5, 81-3 (persian).
6. Gholami SA, Ziai H, Sharif M, Mohammadpour TR, Kyanyan H, Mobdi I. Intesteinal protozoan infections in cattle breeders in rural regions of Mazandaran province in 2003. J Mazandaran Univ Med Sci 2005; 15(45):51-60 (Persian).
7. Sharif M, Daryani A, Asgarian F, Nasrolahei M. Intestinal parasitic infections among intellectual disability children in rehabilitation centers of northern Iran. Res Dev Disabil 2010; 31(4):924-8.
8. Rasti S, Arbabi M, Hoshyar H. Prevalence of intestinal parasitic infections among the geriatric and disabled in Golabchi Center of Kashan during 2006-2007. Feyz J Kashan Univ Med Sci 2009; 12(4):71-88 (Persian).
9. Quinn MM, Rutherford RB, Leone PE, Osher DM, Poirier JM. Students with disabilities in detention and correctional settings. Exce Child 2005; 71(3):339–45.
10. Janahmadi M, Daneshi Kohan M, Saghafi H, Rezai M. Intestinal parasitic in mentally retarded children of Qazvin. J Qazvin Univ Med Sci 2000; 14:64-70 (Persian).
11. Mandell G, Bennett J, Dolin R. Principle & practice of infectious diseases. 5th ed. Philadelphia, PA: Churchil Livingstone; 2010.
12. Tappeh KH, Mohammadzadeh H, Rahim RN, Barazesh A, Khashaveh S, Taherkhani H. Prevalence of intestinal parasitic infections among mentally disabled children and adults of Urmia, Iran. Iran J Parasitol 2010; 5(2):60-4.
13. Fatahi Bafeghi A, Dalimi Asl A. Epidemiological study of intestinal parasites in people disability and staff rehabilitation centers in Tehran welfare organization. The Second National Congress of Parasitic disease. Tehran, Iran; 1998.

[Downloaded from tbsrj.mazums.ac.ir on 2026-11-07]